

5. Повышение значимости визуальной коммуникации и информации во всех областях.
6. Необходимость обучения школьников/студентов с ориентацией на соответствие будущим требованиям.

7. Нарастающие национальные и международные процессы приватизации информации.

Вырабатывание методических факторов в последнее десятилетие к такому важнейшему направлению, как медиаобразовательный процесс, теснее связывается с технологическими приемами и методами формирования критического мышления. Лен Мастерман отмечает, что немаловажный фактор – новые реалии, новая ситуация определяют изменения языкового, стилового облика журналистики, а также и некоторых ее содержательных черт. Это закономерно: меняется социальная действительность, трансформируется сознание миллионов людей, модифицируется вся прежняя идеология, другой становится и журналистика. Соответственно изменяются и теоретические представления о письменной речи, составляющих ее категориях и понятиях. При этом британский ученый подчеркивает, что «образование в этой области должно быть направлено на развитие у учащихся понимания особенностей функционирования СМИ, использования ими выразительных средств «механизма создания реальности» и ее осознания аудиторией» [2].

Под воздействием внешних факторов приходят в движение внутренние ресурсы языка, нарабатываемые внутрисистемными отношениями, которые прежде не были востребованы. В целом языковые изменения осуществляются при взаимодействии причин внешнего и внутреннего порядка. При этом основа для изменений заложена в самом языке, где действуют внутренние закономерности, причина которых, их движущая сила, заключена в системности языка. Таким образом, жизнь современного языка органично связана с жизнью общества, но не подчинена ей полностью из-за собственной системной организованности.

Недостаточная изученность феномена массовой прессы, получившей сегодня широчайшее распространение и существенное влияние, объясняется постоянным развитием языка. Но так как именно массовые газеты и журналы играют основополагающую роль в формировании и распространении массовой культуры, то надо сделать акцент на их систематическом изучении.

Сила и преимущество публицистики, занимающей в языке СМИ важное место, находится в прямом воздействии на адресата, аудиторию. Язык развивается, меняется, это абсолютно нормальный процесс. Дело в другом – в разрушении нормы, а значит, как доказали психологи, в разрушении сознания неокрепшей части потребителей медиапродукции – молодежи, в изменении предпочтений, в выборе развлечения, в трансформации языка СМИ. Эти изменения академик В.Г.Костомаров видит в изменениях языка современной газеты как проявление языкового вкуса эпохи: «вкус – это, в сущности, меняющийся идеал пользования языком соответственно характеру эпохи» [3].

Все больше в современные тексты СМИ проникают разговорные, просторечные, жаргонные элементы, что свидетельствует о тенденции к экспрессивности речи, активно используются такие вербальные средства воздействия, как разговорная, оценочная и экспрессивная лексика, а также элементы интертекстуальности (цитация). Лексико-стилистические средства способствуют утверждению авторской оценки, характерному для массовой прессы. Наиболее отчетливо функция воздействия на адресата реализуется в заголовках газет, где также используются «фамильярные средства» и приемы языковой игры.

Важнейшую роль в активном воздействии на массовую аудиторию играют невербальные средства, к которым относятся креолизованные тексты: инфографика, коллаж, фотография, карикатура. Привлекая внимание, эти медийные публикации существенно упрощают восприятие и тем самым увеличивают воздействие, оказываемое на адресата.

В интервью Радио Свобода президент факультета журналистики МГУ имени М.Ломоносова Ясен Засурский признает, что российская журналистика снова стала пропагандой, чем была в советские времена. По его мнению, рано хоронить бумажные газеты и не стоит переоценивать социальные сети. Он подчеркнул: «нужны качественные и серьезные газеты. Пока таких газет нет, уровень нашей культуры будет отставать от потребностей общества. В нашем обществе существует дефицит знаний. Не информации даже, а именно знаний. Информации – если иметь в виду news – сколько угодно. Но анализа нет» [4].

Как видим, на всем СНГовском пространстве проблемы одинаковые – а главная из них на современном этапе – развивать медиакомпетентность личности XXI века.

Литература:

1. http://www.kt.kz/rus/state/glava_gosudarstva_iniciroval_proekt_intellektu_aljnaja_nacija_2020_1153438589.html
2. Мастерман Л. Обучение языку средств массовой информации// Специалист. 1993. № 1. С.22.
3. Костомаров В.Г. Языковой вкус эпохи: Из наблюдений над речевой практикой масс-медиа. 3-е изд., испр. и доп. СПб., 1999. – С. 24.
4. Засурский Я. «Журналистика в беде»//<http://www.svoboda.org/content/article/27251704.html>.

Әлім Ә., Есхуатова Н.,
Журналистика факультетінің аға оқытушысы
Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ

ЖУРНАЛИСТИКАДА «ЭКСПО – 2017» ЖОБАСЫНЫҢ МЕДИАБІЛІМ БЕРУДЕГІ РӨЛІ

«Көрме елордамызды мүлде өзге қырынан көрсетеді, оны кеңейте және көркейте түседі. Бүгінгі таңда Астанада маңызды нысандар аз салынған жоқ. Алайда, ЭКСПО кешені – мүлде басқа сападағы, XXI ғасыр талаптарына толықтай сай келетін технологиялар қолданылатын жоба. Елорда тұрғындары мен меймандары үшін энергетика саласындағы болашақпен қауышудың, ғылыми жетістіктерді көрудің және бой көтерген нысандардың көркін тамашалаудың тамаша мүмкіндігі туады», деді Елбасымыз Нұрсұлтан Назарбаев «Астана ЭКСПО–2017» көрме кешенін салу барысында өткен кезекті бір жиынында [1,76]. Оның бұл сөзіне қосылмау мүмкін емес.

Енді бұл жерде «ЭКСПО–2017» жобасы туралы аз ғана мәлімет беріп кеткен артық етпес.

«ЭКСПО–2017» көрмесін Астанада өткізу туралы шешім 2012 жылы 22 қарашада Халықаралық көрмелер бюросының 152 – Бас Ассамблеясында қабылданды. Көрме 2017 жылы 10 маусым мен 10 қыркүйек арылығында өтпекші. Оған шамамен 100 ел және 10 халықаралық ұйым қатысады деп жоспарлануда. Көрмешілер саны 5 млн. адамдай болады деп белгіленді. Көрмені өткізуге байланысты Қазақстан Үкіметі 2013 жылы 15 қаңтарда «Халықаралық мамандандырылған «ЭКСПО–2017» көрмесін ұйымдастыру және өткізудің 2013-2018 жж. арналған Ұлттық жоспарын бекіту туралы» арнайы қаулы қабылдайды.

«ЭКСПО–2017» көрмесі үшін Елорданың оңтүстік-шығыс бөлігінен 113 га. жер бөлінді. Ал, көрмеге арнап салынатын құрылыс нысандарының жалпы аумағы 174 гектарды құрайды. Алдын ала жобаланған қаражат 3 млрд. долларды құрапты. Кіру билетінің бағасы – 28 еуро, билеттер сатудан 82,3 млн. еуро, демеушілер мен әріптестерден 147,5 млн. еуро, жалпы алғанда 283 млн. еуро пайда түседі деп жоспарлануда. Күні бүгінге дейін бұл жобаны іске асыруға 1 млрд. 200 млн. доллар инвестиция құйылды. Көрмені өткізу барысында қонақтарға қызмет көрсетуге 10 мың қазақстандық маман тартылмақшы. Оның 3,5 мыңы баламалы энергия мен озық технология мәселелерін жетік білетін мамандардан іріктелу жоспарда. Бүгінгі күні халықаралық көрмеге қатысты 10 штаб жұмыс істеп отыр.

«ЭКСПО–2017» көрмесінің барлық нысандарын 2016 жылдың желтоқсанында салып бітіп, аяқтау кезек күттірмейтін мәселенің бірі.

Соған байланысты, жұртшылықтың Астанада әлем назар аударып отырған халықаралық «ЭКСПО-2017» көрмесіне қызу да жан-жақты дайындықтың жүріп жатқанынан хабардармыз. Осы көрмеге байланысты Елбасымыздың өзі бұл жобаны ұйымдастыру мен өткізу жөніндегі Мемлекеттік комиссияның есебін жіті бақылауға алып отырған жайы бар. Тіпті, жақын арада оның құрылыс нысандарын салуға бөлінген қаражатқа қол салып, шашау шығарғандарға қарсы қылмыстық іс қозғау сияқты қатаң шаралар қолданғанына куә болдық. Мемлекетіміздің көркеюінен гөрі жеке қара бастарының қамын ойлаған кейбір сенімді деген азаматтарымыздың өзі мемлекет тарапынан бөлінген бюджетті қалтасына жымқыруы бүгінгі күнгі әділетсіздіктің бір дәлелі болып отыр.

Алайда, жаман айтпай жақсы жоқ, мұндай әлемдік масштабтағы іс шараны ойдағыдай өткізу – Қазақстан үшін үлкен сын және жоғары абырой мен мәртебе.

«Болашақтың энергиясы» деп аталатын адамзат алдындағы ең бір өзекті мәселені қолға алып отырған «ЭКСПО-2017» көрмесіне дүние жүзінің 100-дей мемлекеті және 10 халықаралық ұйымдар қатынасып, табиғи таза да тиімді электр қуатын өндіру бағытындағы озық жетістіктерді көрсету арқылы мемлекетіміздің даңқын асқақтамақшы.

Бүгінде адамзаттың алдында тұрған ең күрделі мәселе – энергияның жетіспеушілігі мен тапшылығы. Күн энергиясының күш – қуаты және оны Жердегі адамзаттың игілігіне пайдаланудың жолдары мен мүмкіндіктері орасан зор екенін бәріміз біле бермейміз. Керек десеңіз, әлемдік державалардың энергетика рыногында үстемдікке, басымдыққа ұмтылуы, олардың арасында түрлі текерістер мен қайшылықтар тууының бірден бір себебі осында жатыр. Ал, қазір қуат көзі ретінде пайдаланып отырған көмір, мұнай және газ сияқты органикалық отындардың қоры шексіз емес екендігі тағы белгілі. Сондықтан да адамзаттың алдында бүкіл тіршіліктің қозғаушы күші саналатын энергияның табиғи тұрғыдан барынша таза, экологиялық жағынан зиянсыз және мейлінше арзан түрін табу міндеті тұр.

Демек, бізде өтетін «ЭКСПО-2017» көрмесінің «Болашақтың энергиясы» деп аталуының мәні де, маңызы да зор [2,106].

«Қазақстанның адам капиталының сапалық өсімінің басты кепілі – білім беру мен денсаулық сақтау. Білім беру жүйесін жаңғырту жолында біз келесідей шараларды атқаруымыз керек: білім беру